

Het is gevaarlijk in het Natuurhistorisch Museum

Voelen en luisteren

De natuurgetrouwe reconstructie van de sabeltandtijger wordt geflankeerd door een bronzen afgietsel van zijn complete schedel. Bezoekers kunnen hieraan zien (en voelen) waarom juist deze katachtige ‘sabeltandtijger’ genoemd wordt, en waarom de gebitten van hyena, wolf en leeuw erbij in het niet vallen. Bijzonder is ook het onderdeel ‘the making of’ dat laat zien hoe Remie Bakker te werk ging bij het maken van de reconstructie. Hoewel de expositie de serene rust van de mammoetsteppe uitstraalt, klinkt af en toe een onheilspellend gebrul: een vrije interpretatie van het geluid van een (hongerige?) sabeltandtijger.

Vissen naar fossielen

Om de expositie te kunnen aanvullen met meer fossielen, is op 27 augustus 2007 de expeditie ‘Op jacht naar de sabeltandtijger’ georganiseerd. Vanuit Stellendam voer de Eurokotter GO33 naar de Eurogeul op zo’n 20 kilometer uit de kust van Hoek van Holland en werden vier ‘trekken’ over de Noordzeebodem gemaakt. De kans dat er werkelijk resten van de sabeltandtijger uit de netten zouden vallen, was uitermate klein (er is in twintig jaar nog maar één kaakhelft opgevist), maar niettemin heerste er aan boord bij zowel de vissersmannen als de (veelal zeezieke) landrotten een optimistische stemming. Aan het eind van de dag viel de vangst niet tegen: een mooi scheenbeen van een mammoet, een gewrichtskop van een wolharige neushoorn met vraatsporen van een grottenhyena, enige ribben van een steppenwisent en een wervel van een beluga. Geen sabeltandtijger, maar die komt vast en zeker een volgende keer boven water. [KM]

In maart 2000 werd door een Urker viskotter in het zuidelijke deel van de Noordzee een kaak van een sabeltandtijger (*Homotherium latidens*) opgevist. De kaak werd gedateerd op een ouderdom van 28.000 jaar terwijl eerder werd aangenomen dat de soort 300.000 à 400.000 jaar geleden uitstierf. Deze sensationele vondst en nieuw wetenschappelijk onderzoek zijn het uitgangspunt van een expositie over de sabeltandtijger met als hoogtepunt een door Remie Bakker gereconstrueerd, levensgroot model van dit krachtige roofdier. De tentoonstelling met de titel ‘Het is gevaarlijk in het Natuurhistorisch Museum’ duurt nog tot 25 november 2007.

De tentoonstelling schetst de Noordzeebodem als rijke vindplaats van fossiele resten van zoogdieren uit het Pleistocene (de IJstijd) en geeft een natuurgetrouw beeld van de sabeltandtijger, zijn evolutie en leefgebied (de ‘mammoetsteppe’) in het destijds droog liggende Noordzeegebied, met ruime aandacht voor twee van zijn belangrijkste prooidieren, de wolharige neushoorn en de steppenwisent. De originele onderkaak wordt prominent tentoongesteld, samen met tanden, kiezen, kaken en andere fraaie skeletdelen van wolf, grottenleeuw, veelvraat, grottenhyena en bruine beer: roofdieren die gelijktijdig met de sabeltandtijger de mammoetsteppe onveilig maakten. Deze topstukken zijn grotendeels beschikbaar gesteld door particuliere fossielenverzamelaars en waren nooit eerder in een museum te zien.

IS HET
SABELTANDTIJGER-
MODEL DE BOKITO
VAN HET NMR?
[FOTO: KEES MOELIKER]

SCHEENBEEN VAN EEN
WOLHARIGE MAMMOET
TUSSEN VEEN, (PLAT)VIS,
ZEESTERREN
EN KRABBen.
[FOTO: HANS WILDSCHUT]

(LINKS) MEN WACHT
MET SPANNING WAT ER
UIT DE NETTEN VAN DE
GO33 ZAL KOMEN.
(RECHTS)
DE ORIGINELE
ONDERKAAK VAN DE
SABELTANDTIJGER;
COLLECTIE
NMR 9991-01583.
[FOTO'S: HANS WILDSCHUT]

['Het is gevaarlijk ...' is één unit van een in voorbereiding zijnde mega-tentoonstelling over de Noordzee en zijn Pleistocene bewoners. Informatie: dickmol@tiscali.nl]